

Az irat elektronikus iratról készített másolat

2022 MÁJ 10.

Alkotmánybíróság

Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék (1055 Budapest, Markó u. 27.) útján

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Dr. Németh Ádám Ügyvédi Iroda (██████████) (██████████) ügyintéző: dr. ██████████
Németh Ádám ügyvéd) által képviselt ██████████

██████████ az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék 2021. szeptember 24. napján kelt 3/A.P.21.140/2020/54-I. számú ítéletének (a továbbiakban: Elsőfokú Ítélet), valamint a Fővárosi Ítéletábrla 8.Pf.20.826/2021/7. másodfokú ítéletének (a továbbiakban: Másodfokú Ítélet, a két ítélet együtt: Ítéletek) alapvetően jogellenes és a Abtv. 43. §-ának megfelelően az(oka)t semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az Ítéletekkel érintett perben felperesként a ██████████ járt el, Alperes ██████████

██████████ volt.

A per tárgyának ismertetése:

A Felperes főtevékenységként egyéb információ-technológiai szolgáltatást nyújtó vállalkozás. Az alperes máshova nem sorolt felnőtt- és egyéb oktatást, azon belül nyelvoktatást és vizsgaszervezést folytató gazdasági társaság. A perben nem álló felperesi jogelőd, az ██████████ hosszabb időn keresztül szerződéses együttműködésben állt az Alperessel, amelynek keretében az Alperes részére információtechnológiai szolgáltatásokat nyújtott, egyebek mellett egy honlapot készített. Az együttműködés keretében az ██████████ és az alperes 2011. január 11-én a honlap üzemeltetésére „Vállalkozói szerződés Üzemeltetés” elnevezésű megállapodást kötöttek (a továbbiakban: Üzemeltetési megállapodás), mely szerződés 2019. március 6-án átruházásra került a Felperesre.

Ugyancsak az együttműködés részeként az Alperes, mint megrendelő és az ██████████ mint vállalkozó között 2016. március 25. napján tervezésre és fejlesztésre vonatkozó vállalkozói keretszerződés jött létre (a továbbiakban: Szerződés), amely szintén Felperesre szállt át az ██████████ Felperes általi felvásárlását követően.

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 73.	
FŐLISTROMSZÁM	KEZDŐPÁTON:
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett: 2022 -05- 1 0	
PÉLDÁNY:.....IV.....	
MELLÉKLET:.....KÖZTÜK:.....	
FŐLAJSTROMSZÁM:	ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 1 2 7 8 - 0 / 2022	
Erkezett: 2022 MÁJ 26.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 7	lu

A Szerződés tárgya egy tartalomkezelő keretrendszerrel működő honlap (weboldal) elkészítése volt, amely az internetes jelentkezési, kapcsolódási felületen keresztül lehetővé teszi az érdeklődők, hallgatók számára a nyelvtanulással, nyelvvizsgával kapcsolatos alperesi szolgáltatások igénybevételét. A Szerződés 44. pontja értelmében a Megrendelő jogosult volt a szerződés során létrehozott szerzői művek önálló – vagy harmadik fél által végzett – átdolgozásra, továbbfejlesztésre, vagy bármilyen módosítására is jogot szerezni szerzői jogdíj megtérítése ellenében.

A Szerződés ugyanakkor akként rendelkezett, hogy a vállalkozási díjon felül a vállalkozó (azaz a Felperes) szerzői jogdíjra jogosult az átdolgozás esetében a vállalkozási díjon felül, amelynek összege az adott szerzői mű létrehozásához kapcsolódó közvetlen díj (grafikusi, programozói, tanácsadói és rendszergazdai díjak) 20 %-a.

A hivatkozott szerződéses pont így szólt pontosan:

„A Megrendelő jogosult a jelen szerződés során létrehozott szerzői művek önálló – vagy harmadik fél által végzett – átdolgozásra, továbbfejlesztésre vagy bármilyen módosítására is jogot szerezni szerzői jogdíj megtérítése ellenében. A szerzői jogdíj a Felek közös megállapodása szerint, a vállalkozási díjon felül, az adott szerzői mű létrehozásához kapcsolódó közvetlen díj (grafikusi, programozói, tanácsadói és rendszergazdai díjak) 20 %-a. A szerzői jogdíj fejében a Vállalkozó teljeskörűen átadja a vonatkozó művek forrásanyagait”

Az alperesi weboldal fejlesztéséhez az [REDACTED] az ún. Drupal nyílt forráskódú tartalomkezelő rendszert és fejlesztői keretrendszert használta fel. A felhasználás idején a Drupal alaprendszerre és valamennyi közösségi projekt fájljaira a GNU (egy kizárólag szabad szoftverből álló számítógépes operációs rendszer) General Public License (GPL) licencének 2. verziója vonatkozott (a továbbiakban: GPL2, 1. számú mellékletként csatolva a licence teljes szövege). A GPL licence nem jogszabályban meghatározott licence, hanem úgynevezett közösségi licence, amit bárki szabadon választhat a programjához, szoftveréhez. A GPL licence úgynevezett szabad szoftver (nyílt forráskódú) licence is, aminek a lényege, hogy nagyfokú szabadságot ad a megrendelői oldal számára, szabályai a felek közötti magánjogi jogviszony részévé válnak.

A Szerződés 2017. december 29. napján átruházásra került a felperesre.

Az Alperes 2019. augusztus 12. napján az Üzemeltetési megállapodást felmondta és kérte a weboldal forráskódjainak kiadását. A felperes ezt a Szerződés 44. pontjára hivatkozva szerzői díj fizetése ellenében vállalta. Ezt az alperes kifogásolta azzal, hogy a felperes nyílt forráskódú keretrendszert és programkód könyvtárakat alkalmazott, a fejlesztésre a GPL licenz vonatkozik, amelyre ingyenesség irányadó, a mű szabadon terjeszthető, és részére egyébként is korlátlan felhasználási engedélyt adott a felperes és jogelődje. A felperes válaszlevelében a Szerződés 39., 41. és 44. pontjait idézve fenntartotta azt az álláspontját, hogy a forráskód ellenében szerzői jogdíjra jogosult. Végül a felperes átadta a forráskódokat az alperesnek,

majd 2019. szeptember 20. napján számlát állított ki a perben követelt összegű licencia díjról, amit az alperes nem fizetett meg.

A Felperes ezt követően indított peres eljárást, amelynek keresetében 2.564.018 forint szerzői díj és annak 2019. szeptember 29. napjától járó törvényes kamatának, továbbá 13.441 forint összegű behajtási költségátalánynak és járulékainak a megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az Alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a szerződés 44. pontja alapján nem tartozik szerzői jogdíjjal a forráskód átvételéért, mert azt nem módosította és nem is tervezi módosítani tekintettel arra, hogy egy új honlapot kíván bevezetni. Vitatta, hogy a szoftver rendeltetészerű használata annak módosítását szükségessé tenné, továbbá előadta, hogy a felperest díjazás csak akkor illetné meg, ha a módosítás a felperes önálló szerzői művének tekinthető saját fejlesztésű kód-részeket érintené, ilyen módosításra azonban nem került sor. Vitatta a kereset összegszerűségét is arra hivatkozással, hogy az összes kifizetés jelentős része kommunikációs, kutatási és tanácsadási tevékenységhez kapcsolódik, amely tevékenység nem képezheti jogdíjkövetelés alapját.

Ezt követően az elsőfokú eljárás során megállapítást nyert, hogy:

- Felperes a Weboldal forráskódjában számos módosítást hajtott végre ([REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] igazságügyi szakértő állapította meg igazságügyi szakvéleményében);
- a módosítások egy része a használathoz szükséges, a szerző engedélye nélkül elvégezhető módosítás volt, azonban volt olyan módosítás is, ami a szerzői mű tartalmára hatott ki nem függött össze a Weboldal rendeltetésével és szerzői jogi felhasználást valósított meg (a perben megkeresett Szerzői Jogi Szakértői Testület SZJSZT szakvélemény 3.7. pontja állapította meg).

A szakértői véleményeket a per ügyirata tartalmazza.

Felperes a perben következetesen érvényesítette az alábbi álláspontját (amely az alkotmányjogi panasz szempontjából relevanciával bír):

A Fővárosi Törvényszék, mint az elsőfokú bíróság a 2021. szeptember 24-én kelt 3/A.P.21.140/2020/54-I. számú ítéletében a keresetet elutasította az alábbiakra alapozva:

„[31] Ezek után a két szakvéleményt összeolvasva megállapítható, hogy csak a ii. jelzésű módosítás az, amely a számítógépi programalkotás szabad felhasználási körbe nem eső átdolgozását eredményezi. Ez pedig mindössze a Drupal-keretrendszerhez való újabb, addig nem használt modulok hozzáadása, vagyis nem a felperes által egyedileg fejlesztett modulok és smink-fájlok megváltoztatásáról van szó. Az utóbbiakban eszközölt alperesi változtatásokat (iv.) pedig a Testület nem minősítette releváns, az Sztj. 29. §-a szerinti felhasználásnak.

[32] Tehát az alperes az újabb modulok hozzáadásával legfeljebb a Drupal-keretrendszer átdolgozását végezte el, mely felhasználás nem a felperes engedélyétől függ, hanem a GPL 2 rendelkezései alapján megengedett **és díjmentes** (lásd a Testület által idézett GPL v2. 2.b pontját).

[33] Felhasználás (átdolgozás) híján tehát a felperes megalapozatlanul igényelt szerzői jogi díjat az alperestől a Szerződés 44. pontja és az Szjt. 16. § (4) bekezdése alapján, ezért a bíróság a keresetet elutasította.”

Az Elsőfokú Ítélettel szemben Felperes fellebbezéssel élt, amiben kifejtettük, hogy Elsőfokú bíróság a Weboldal módosításait akként értékelte, hogy az a Felperes által fejlesztett Weboldalt nem érintette, mivel nem a Felperes által fejlesztett Weboldalt módosította Alperes, hanem csak ahhoz új modult kapcsolt.

Ezzel kapcsolatban kiemeltük, hogy az Szjt. szerinti átdolgozás joga magában foglalja azt az esetet is, amikor az eredeti szerzői mű kiegészítésével jön létre egy új mű. (Szjt. 29. § *A szerző kizárólagos joga, hogy a művét átdolgozza, illetve hogy erre másnak engedélyt adjon. Átdolgozás a mű fordítása, színpadi, zenei feldolgozása, filmre való átdolgozása, a filmalkotás átdolgozása és **a mű minden más olyan megváltoztatása is, amelynek eredményeképpen az eredeti műből származó más mű jön létre.***)

A kérdéses módosítással kapcsolatban az SZJSZT szakvélemény meg is állapította, hogy az nem állt összhangban a szerzői mű rendeltetésével, és szerzői jogi felhasználásnak minősül. A szakvélemény 3.5. pontja hivatkozta a korábbi SZJSZT-04/2017.-es szakvéleményt is, amely megállapította, hogy egy szoftver új funkciókkal való kibővítése a szoftver átdolgozásának minősül.

Az Elsőfokú bíróság azonban az Szjt. szabályaival ellentétesen az új funkcionalitást teljes mértékben leválasztotta az eredeti szerzői műről (a Weboldalról) és azt önállóan értékelte, mintha az nem a szerzői mű átdolgozása lenne, ami miatt a felek közötti szerződés 44. pontját nem alkalmazta erre a módosításra, hanem azt csak a GPL v2.2. licence alapján ítélte meg, mintha Felperes és Alperes között nem is jött volna létre jogviszony.

Álláspontunk szerint ez téves jogi következtetés volt és bár a GPL licence alkalmazandó a Weboldalra, de a módosítás szerzői jogi hátterét a GPL v2 és a felek közötti szerződés 44. pontja határozza meg. Megjegyeztük továbbá ezen kívül, hogy az SZJSZT nem hivatkozta (ahogy a bíróság azt említi) a GPL licence v2. 2.2. b) pontját. Ez a licence pont nem is ilyen tartalmú jogviszonyra vonatkozik, a 2.2. b) pont azt határozza meg, hogy amikor egy felhasználó felhasznál egy GPL licence-es terméket, akkor a fejlesztő a felhasználótól megszerző 3. személyektől nem követelhet díjazást. Tehát, ha Alperes a Weboldalt ingyen átadja 3. személynek, ez ellen Felperes nem emelhet szót.

Több ízben is kifejtettük véleményünket, hogy a GPL licence, bár szabad szoftver, nem jelent automatikusan ingyenességet is, mint ahogy a bíróság és Alperes állítja. Ezt maga a GPL v2. emeli ki preambulumban:

Preamble	Előszó:
<p>....</p> <p>When we speak of free software, we are referring to freedom, not price. Our General Public Licenses are designed to make sure that you have the freedom to distribute copies of free software (and charge for this service if you wish), that you receive source code or can get it if you want it, that you can change the software or use pieces of it in new free programs; and that you know you can do these things</p>	<p>....</p> <p>A szabad szoftver megjelölés a szabadságra vonatkozik, és nem az árra. A General Public License-szek célja, hogy biztosítsa az Ön számára a szabad szoftver többszörözésének és terjesztésének jogát (és e szolgáltatásért akár díj felszámítását), a forráskód átadását (vagy igény szerint hozzáférést ehhez a kódhoz), a szoftver átdolgozásának lehetőségét, illetve hogy a szoftver egyes részeit új szabad programokban használhassa fel. és hogy e lehetőségekkel tudatosan élhessen.”</p>

Kifejtettük korábban, hogy Felperes ennek a rendelkezésnek megfelelt, lehetőséget adott arra, hogy Alperes a szerzői mű felhasználását, módosítását megvalósíthassa, mindehhez azonban egy olyan árazási technikát használt (ami széles körben elterjedt a szoftverfejlesztési piacon), hogy az átdolgozásért fizetendő szerzői jogdíjat nem a vállalalkozási díjába kalkulálta, hanem meghagyta az Alperes szabadságát, hogy amennyiben úgy ítéli meg, hogy a Weboldal módosítására, átdolgozására van szükség, elég akkor kifizetni ezt a díjat, nem kell minden esetben az átdolgozás díját megfizetni.

Ez abban az esetben praktikus rendelkezés, ha a szoftver módosítására előre láthatóan nincs szükség, mivel így a megrendelőt a szerzői jogdíj felesleges megfizetésétől lehet megkímélni.

A fentiek szerint tehát a felek közötti szerződés 44. pontja nem állt ellentétben a GPL licenccel és azt alkalmazni is kellett a Weboldal átdolgozására, az alapján Felperes jogosult volt utólag is felszámítani a szerzői jogdíját. Mivel az Elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a felek közötti szerződést, ezzel megsértett az Szjt. 16. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakat, valamint 29. §-ában foglaltakat és tévesen állapította meg, hogy a módosítás nem az Szjt. 29. §-a szerinti módosítás és nem illeti meg az Szjt. 16. § (4) bekezdése szerinti díjazás.

A díj felszámíthatóságával kapcsolatban hivatkozunk továbbá a GNU projekt (a GPL licencet kialakító és kezelő szervezet, www.gnu.org) gyakran ismételt kérdésekre adott válaszait is:

<p>https://www.gnu.org/licenses/old-licenses/gpl-2.0-faq.html#TOCDoesTheGPLAllowMoney</p> <p>Does the GPL allow me to sell copies of the program for money?</p> <p>Yes, the GPL allows everyone to do this. The right to sell copies is part of the definition of free software. Except in one special situation, there is no limit on what price you can charge. (The one exception is the required written offer to provide source code that must accompany binary-only release.)</p>	<p>A GPL lehetővé teszi, hogy pénzért eladjam a program másolatait?</p> <p>Igen, a GPL mindenki számára lehetővé teszi ezt. A másolatok értékesítésének joga része a szabad szoftver definíciójának. Egy különleges helyzet kivételével nincs korlátozva a felszámítható díj. (Az egyetlen kivétel az a kötelező írásos ajánlat, ami a csak bináris kiadást kísérő forráskód átadására vonatkozik.)</p>
<p>https://www.gnu.org/licenses/old-licenses/gpl-2.0-faq.html#TOCDoesTheGPLAllowDownloadFee</p> <p>Does the GPL allow me to charge a fee for downloading the program from my distribution site?</p> <p>Yes. You can charge any fee you wish for distributing a copy of the program. If you distribute binaries by download, you must provide "equivalent access" to download the source—therefore, the fee to download source may not be greater than the fee to download the binary.</p>	<p>A GPL lehetővé teszi, hogy díjat számítsak fel a program letöltéséért a terjesztési webhelyemről?</p> <p>Igen. Bármilyen díjat felszámíthat a program másolatának terjesztéséért. Ha letöltés útján terjeszti a bináris fájlokat, akkor „egyenértékű hozzáférést” kell biztosítani a forrás letöltéséhez – ezért a forrás letöltésének a díja nem haladhatja meg a bináris kód letöltésének a díját.</p>

A Fővárosi Ítéltábla, mint Másodfokú bíróság 2022.február 1-jén meghozott 8.Pf.20.826/2021/7. másodfokú ítéletében a fellebbezést elutasította az alábbiakra alapozva:

[32] Tehát az alperes az újabb modulok hozzáadásával legfeljebb a Drupal-keretrendszer átdolgozását végezte el, mely felhasználás nem a felperes engedélyétől függ, hanem a GPL 2 rendelkezései alapján megengedett és díjmentes (lásd a Testület által idézett GPL v2. 2.b pontját).

[33] Felhasználás (átdolgozás) híján tehát a felperes megalapozatlanul igényelt szerzői jogi díjat az alperestől a Szerződés 44. pontja és az Szjt. 16. § (4) bekezdése alapján, ezért a bíróság a keresetet elutasította.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozó, mint a megtámadott döntések felperese minden lehetséges jogorvoslati lehetőséget kimerített az alábbiak miatt:

- a bemutatott perben a rendes jogorvoslat lehetősége a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban Pp.) alapján a fellebbezés.
- Indítványozó a fellebbezési lehetőségével élt.
- A fellebbezést követően, tekintve, hogy a per egy vagyoni jogi per, a felülvizsgálat lehetősége a Pp. 408. (2) bekezdése alapján kizárt.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Jelen indítványt 2022. május 09. napján nyújtjuk be.

A Másodfokú Ítéletet elektronikus úton 2022. március 10-én vette Felperes jogi képviselője, azaz az alkotmányjogi panasz beadására nyitva álló 60 napos határidő 2022. május 09. napján jár le.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A megtámadott bírósági döntésben Indítványozó felperesi minőségben vett részt mind az elsőfokú, mind a másodfokú eljárásban.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Az indítványt arra kívánjuk alapozni, hogy az Ítéleteket érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség merült fel, amely továbbá alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést is felvet.

Álláspontunk szerint az Ítéletek azon következetes állítása, hogy Felperes a GPL licenc-el rendelkező szoftver átdolgozásáért nem kérhetnek díjazást az Indítványozónak az Alaptörvényben biztosított vállalkozás szabadsága alapjogát sérti.

Alapvető jelentőségű kérdés mindez, mivel az informatikai piac jelentős része használ GPL licenccel rendelkező szoftvereket, mind a Drupal rendszer, mind a Wordpress rendszer a perben is érintett GPL v2. licenc alatt fut, azaz a magyarországi honlapok jelentős hányadának szerzői jogi és díjazási kérdéseit ezen licenc felhasználásával kell megítélni.

Nehéz a felhasználás pontos mértékére vonatkozó statisztikákat fellelni, de trend szinten az egyes kimutatásokban az összes honlaphoz arányosítva legalább 30%-os részesedést mutat csak a Wordpress használat.

Kijelelhető tehát, hogy a GPL v2. és további licenceinek jelenléte a mindennapokban kiemelkedően jelentős.

Hozzátevé, hogy az informatikai piac jelentős fejlődésben van és nemzetgazdasági szinten is kiemelt a jelentősége. Itt hivatkozunk a Digitális Jólét Program keretében kiadott Magyarország Digitális Exportfejlesztési Stratégiáját¹, amelynek 2.1. pontja szerint:

„A digitális gazdaság Magyarországon a teljes nemzetgazdasági bruttó hozzáadott értékének (GVA) 20%-át adja, és a foglalkoztatottak csaknem 15%-ának biztosít munkát (IVSZ-Századvég, 2015)1. A szűken vett infokommunikációs (IKT) szektor a nemzetgazdaság exportjának 8,3%-át adta 2014-ben, és a magyar K+F ráfordítások több mint 10%-át képviselte 2013-ban. Az ágazatban – és különösen az IKT feldolgozóiparban – meghatározó a nagyvállalatok jelenléte, ugyanakkor az IKT szolgáltatás szegmensben, ahova például a szoftver- és alkalmazásfejlesztő cégek is tartoznak, egyre nagyobb a hazai kis- és közepes vállalkozások szerepe.”

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Az Alaptörvény M) cikke szerint:

(2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

A megtámadott Ítéletek az alábbiak szerint sértik a szerződéses szabadság Alaptörvényben biztosított alkotmányos jogát.

Hivatkozunk az Alkotmánybíróság 8/2014. (III. 20.) AB határozatában foglalt alábbi megállapításokat:

„[65] 1.2. Bírói ítélet alaptörvény-ellenességének vizsgálatára az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja az Alkotmánybíróságot jogosítja fel.
[66] Ezt a hatáskört az Alaptörvény teremtette meg. Az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően bírói döntés alkotmánybírósági vizsgálatára nem volt lehetőség. Az Abtv. alapján lehet bírói döntés alkotmányosságát vizsgálni. E vizsgálódás alkotmányjogi panaszra lehetséges; a feltétele, hogy a bírói döntés az indítványozó „Alaptörvényben biztosított jogát”

¹ <https://digitalisjoletprogram.hu/files/a2/da/a2da4ddf80fe2c173c7a8d22d833e5cc.pdf>

sértse.

[67] Habár az Alaptörvényben az M) cikk nem az alapjogi fejezetben helyezkedik el, az Alaptörvény és az Abtv. nemcsak alapvető jog, hanem Alaptörvényben biztosított jog sérelmére való hivatkozást is lehetségesnek tart alkotmányjogi panaszban. Azt, hogy milyen jogokat kell „Alaptörvényben biztosított jog” alatt érteni, az Alkotmánybíróság gyakorlata alakítja ki.

[68] Az Alaptörvény egy-egy, nem az alapvető jogokat tartalmazó fejezetében fellelhető szabályából az Alkotmánybíróság kivételesen Alaptörvényben biztosított jogot vezethet le megfelelő indítvány alapján. [A Kormány második kérdésére e határozatban adott válaszként ilyen jog az Alaptörvény alapján az M) cikk (1)–(2) bekezdéséből eredő szerződéses szabadság.]

[69] A jelen esetben a Kormány első kérdése és a kérdés indokolása ilyen jogra nem utal.

[70] Bírói döntés alaptörvény-ellenessége jogszabálynak az Alaptörvénnyel összhangban nem álló értelmezése és alkalmazása, vagy alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán állhat elő. Konkrét bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására az Alaptörvény alapján, megfelelő indítványra, az Alkotmánybíróság jogosult.”

Hivatkozunk továbbá az Alkotmánybíróság korábbi következetes gyakorlatát (pl.: 33/2015. (XII.3.) AB határozat), amely megállapította, hogy a szerződési szabadságra hivatkozással alkotmányjogi panasz nyújtható be.

Jelen esetben Felperes szerződési szabadságát az Ítéletek azáltal sértették meg, hogy Felperes számára az általa fejlesztett Weboldal értékesítése során meghatározott díjképzési elvben nem fogadták el annak a lehetőségét, hogy egy GPLv2 alatt készült szoftver esetében kettébontsa a megrendelő által a fejlesztésért fizetendő díjakat egy alap díjra és egy módosítás esetén fizetendő díjra.

Ugyanakkor pedig a szerződési szabadság elvének tartalma, hogy a felek a diszpozitivitás elve alapján a szerződéses kapcsolatuk tartalmát a jogszabály keretein belül szabadon határozzák meg.

Felek jelen esetben a szerződési szabadság keretében egy speciális díjfizetési elvet határoztak meg, amely figyelembe vette azt is, hogy a GPLv2 licence alapján milyen jogokat köteles biztosítani a szerzői jogról szóló törvény szerinti felhasználási szerződésben a fejlesztő.

Kiemeljük, hogy a GPLv2 egyetlen pontja sem állítja azt, hogy a GPLv2 alatt fejlesztett szoftverért díjazást nem lehet kérni. A licence pusztán annyit határoz meg, hogy egy megrendelőtől nem lehet elvonni a módosítás jogának átruházását.

A Szerződés hivatkozott 44. pontja sem vonja el ezt a jogot, pusztán annyit állapít meg, hogy amennyiben a megrendelő módosítja a szoftvert, akkor külön díj fizetésére válik jogosulttá a Felperes.

A Szerződés határozhatott volna úgy is, hogy Alperes egy összeget köteles fizetni az egész fejlesztésért, amiben minden a GPLv2 licence alapján biztosítandó jogot megkap. De pont a szerződéses szabadság elvében foglaltakkal élve Felperes kedvezőbb díjazási konstrukciót alakított ki azzal, hogy a módosítás jogát külön díjtételhez kötötte.

Ennek a szoftverfejlesztési piacon is nagy gyakorlata van, általában egy hosszabb távú együttműködés esetén foglal magában előnyöket az alacsonyabb fejlesztés díj, amikor a módosítási jog ellenértékét nem kell azonnal kifizetni.

Jelen esetben is a módosítási jog arra irányul, hogy a megrendelő, azaz Alperes a Felperestől függetlenül hajtson végre egy szoftverben módosítást.

A jogszabályi háttere az ügyben a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény alábbi szabályai adják:

4. § (1) A szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta (szerző).

(2) Szerzői jogi védelem alatt áll - az eredeti mű szerzőjét megillető jogok sérelme nélkül - más szerző művének átdolgozása, feldolgozása vagy fordítása is, ha annak egyéni, eredeti jellege van.

9. § (1) A szerzőt a mű létrejöttétől kezdve megilleti a szerzői jogok - a személyhez fűződő és a vagyoni jogok - összessége.

16. § (1) A szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.

A szerző, jelen esetben a Felperes a 16. § (1) bekezdése alapján jogosult a szerzői jogok felhasználásának engedélyezésére felhasználási szerződésben. A felhasználási szerződést jelen esetben a Szerződés (ami megfelel a felhasználási szerződés szerzői jogi törvény szerinti szabályainak) és a GPLv2 licence együtt adják ki.

Álláspontunk szerint ennek a két dokumentumnak a kettősége, és ezek szabályai alapján jogszerűen, az Alaptörvényben meghatározott szerződéses szabadság elve alapján megállapítható a Szerződés 44. pontja szerinti olyan szabály, hogy a GPLv2 Licence alapján kötelezően biztosítandó módosítási jog ellenértékhez kötött.

Az Ítéletek ezzel szemben az alábbi konkrét rendelkezéseket tartalmazzák:

Elsőfokú Ítélet:

[32] Tehát az alperes az újabb modulok hozzáadásával legfeljebb a Drupal-keretrendszer átdolgozását végezte el, mely felhasználás nem a felperes engedélyétől függ, hanem a GPL 2

rendelkezései alapján megengedett **és díjmentes** (lásd a Testület által idézett GPL v2. 2.b pontját).

[33] Felhasználás (átdolgozás) híján tehát a felperes megalapozatlanul igényelt szerzői jogi díjat az alperestől a Szerződés 44. pontja és az Szjt. 16. § (4) bekezdése alapján, ezért a bíróság a keresetet elutasította."

Másodfokú Ítélet:

[32] Tehát az alperes az újabb modulok hozzáadásával legfeljebb a Drupal-keretrendszer átdolgozását végezte el, mely felhasználás nem a felperes engedélyétől függ, hanem a GPL 2 rendelkezései alapján megengedett és díjmentes (lásd a Testület által idézett GPL v2. 2.b pontját).

[33] Felhasználás (átdolgozás) híján tehát a felperes megalapozatlanul igényelt szerzői jogi díjat az alperestől a Szerződés 44. pontja és az Szjt. 16. § (4) bekezdése alapján, ezért a bíróság a keresetet elutasította.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a Szoftver átdolgozása megvalósult az új funkciók hozzáadásával. Megjegyezzük, hogy ebben a pontban a másodfokú bíróság téves következtetést is vont le, a Drupal-keretrendszert nem dolgozta át az Alperes, a Drupal keretrendszer kódjait a Drupal közösség gondozza, aki időről időre frissíti magát a keretrendszert, de egy új funkció, modul felhasználó általi használata magát a keretrendszert nem módosította.

Az átdolgozás a fent idézett szerzői jogi törvényi rendelkezés alapján a szerző engedélyéhez kötött azzal, hogy ezt az engedélyt a Felperes a Szerződés 44. pontja szerint meg is adta Alperes számára.

A GPLv2 2. pont b) alpontjával kapcsolatban pedig kiemeljük, hogy ez a pont nem a díjmentes átadást alapozza meg, hanem arról szól csak, hogy a programért magáért nem lehet díjat kérni, ellenben a programozói munkáért lehetséges díjazást kérni.

A Szerződés 44. pontja így fogalmaz:

*„A **Megrendelő jogosult** a jelen szerződés során létrehozott szerzői művek önálló – vagy harmadik fél által végzett – **átdolgozásra, továbbfejlesztésre vagy bármilyen módosítására is jogot szerezni szerzői jogdíj megtérítése ellenében**. A szerzői jogdíj a Felek közös megállapodása szerint, a vállalkozási díjon felül, **az adott szerzői mű létrehozásához kapcsolódó közvetlen díj** (grafikus, programozói, tanácsadói és rendszergazdai díjak) **20 %-a**. A szerzői jogdíj fejében a Vállalkozó teljeskörűen átadja a vonatkozó művek forrásanyagait”*

Azaz a programért nem kért Felperes díjazást, hanem a programozási munkáért kért egy halasztott díjfizetési konstrukció keretében díjat.

Összességében tehát az Ítéletek Alaptörvény ellenességét abban látjuk, hogy az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésével ellentétben a jogszerűség keretein belül figyelmen kívül hagyták Felperesnek az abban megnyilvánuló szerződési szabadságát, hogy a díjképzési elveit, az üzlet konstrukciót szabadon meghatározhassa.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Nyilatkozunk, hogy a bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését nem kérjük.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Az ügyvédi meghatalmazást az indítványhoz csatoltuk.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Indítványozó a személyes adatainak a nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.

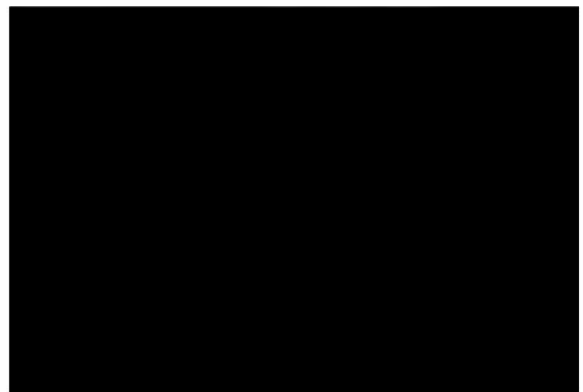
d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Melléletek)

Az érintettség megalapozásához csatoltuk az Ítéletek másolati példányát.

Kelt 2022. 05. 05.

dr. Németh Ádám

Dr. Németh Ádám Ügyvédi Iroda

Az indítványozó, illetve jogi képviselő neve, aláírása, adatai, elérhetősége stb.